

ลักษณะของคดีพิเศษ

ลักษณะของคดีพิเศษ

ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ กำหนดคำนิยามของคดีพิเศษ ไว้ว่า “คดีพิเศษ” หมายถึง คดีความผิดทางอาญาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ ซึ่งตามมาตรา ๒๑ กำหนดให้คดีพิเศษจะต้องสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ โดยสามารถจำแนกคดีพิเศษออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

ประเภทที่ ๑ คดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑)

คดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) คือ คดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ และที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการคดีพิเศษ โดยคดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายดังกล่าว จะต้องมึลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ

(ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(ค) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม

(ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

(จ) คดีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งมีใช้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา

ซึ่งปัจจุบันได้มีประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๖๒ เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยได้กำหนดให้คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามกฎหมาย จำนวน ๒๓ ฉบับ ตามบัญชีท้ายประกาศดังกล่าว มีรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ดังนี้

๑. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๖๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีหรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีจำนวนผู้เสียหายตั้งแต่สามร้อยคนขึ้นไป หรือมีจำนวนเงินที่กู้ยืมรวมกันตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป

๒. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๘ และมาตรา ๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๔๘๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีหรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีราคาหรือมูลค่าเป็นเงินตราต่างประเทศตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป

๓. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่มีหรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาเพื่อเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีวงเงินหรือมูลค่าตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป

๔. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๐๙/๑ มาตรา ๑๑๐ และมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีหรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีกระทำความผิดในลักษณะเป็นแหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย สถานที่รับซื้อ สถานที่เก็บสินค้า หรือได้นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีสิ่งของหรือสินค้าไว้ในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิด หรือซึ่งมีไว้เป็นความผิดอันมีมูลค่าตามราคาท้องตลาดตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป หรือคดีที่น่าเชื่อว่ามีมูลค่าความเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิดตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

๕. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๙๓ มาตรา ๑๙๗ มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๒๑ และมาตรา ๒๒๒ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่มีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป

๖. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีความผิดมูลฐานเป็นคดีพิเศษซึ่งอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือคดีที่มีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป

๗. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๓๗ ที่มีหรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีกระทำความผิดในลักษณะเป็นแหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย สถานที่รับซื้อ สถานที่เก็บสินค้า หรือได้นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีสิ่งของหรือสินค้าไว้ในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิด หรือซึ่งมีไว้เป็นความผิดอันมีมูลค่าตามราคาท้องตลาดตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป หรือคดีที่น่าเชื่อว่ามีมูลค่าความเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิดตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

๘. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีหรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีกระทำความผิดในลักษณะเป็นแหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย สถานที่รับซื้อ สถานที่เก็บสินค้า หรือได้นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีสิ่งของหรือสินค้าไว้ในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิด หรือซึ่งมีไว้เป็นความผิดอันมีมูลค่าตามราคาท้องตลาดตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป หรือคดีที่น่าเชื่อว่ามีมูลค่าความเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิดตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

๙. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๘๑/๒ วรรคสอง มาตรา ๒๘๘ มาตรา ๒๘๙ มาตรา ๒๙๖ มาตรา ๒๙๖/๑ มาตรา ๓๐๐ เฉพาะความผิดตามมาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๘๘ มาตรา ๒๘๙ และมาตรา ๓๐๖ ถึงมาตรา ๓๑๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป

๑๐. คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๙๐/๔ มาตรา ๙๐/๕ และ มาตรา ๙๑/๒๑ (๗) แห่งประมวลรัษฎากร และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็ความผิดกรรมเดียว หรือหลายกรรมต่างกัันที่มีหรือมีมูลนำเชื่อว่าเป็นเหตุให้รัฐขาดรายได้เป็นเงินภาษีอากรรวมเบี่ยปรับ และเงินเพิ่ม หรือทุจริตขอคืนภาษีอากรตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป

๑๑. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓ มาตรา ๒๔๔ มาตรา ๒๔๕ มาตรา ๒๔๖ มาตรา ๒๔๗ และมาตรา ๒๕๓ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ ไม่ว่าจะเป็ความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรมต่างกััน ที่มีหรือมีมูลนำเชื่อว่ามีของกลางมูลค่าราคาของรวมค่าภาษีอากรทุกประเภทเข้าด้้วยกันแล้วรวม เป็นเงินตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป หรือมีการน้อค่าอากรหรือขอคืนค่าอากรโดยทุจริต รวมเป็นเงินค่าภาษีอากรทุกประเภทตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป

๑๒. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๘๖ มาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๐๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.๒๕๖๐ ไม่ว่าจะเป็ ความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรมต่างกััน ที่มีหรือมีมูลนำเชื่อว่ามีมูลค่าสินค้าหรือรายรับ ของสถานบริการรวมเป็นเงินตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไปหรือมีปริมาณยาสูบหรือยาเส้นน้ำหนักตั้งแต่ หนึ่งล้านกรัมขึ้นไป หรือมีปริมาณสุร่าตั้งแต่ห้าพันลิตรขึ้นไป

๑๓. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีผลกระทบ ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของประเทศด้านความมั่นคงและบริการภาครัฐที่สำคัญ ด้านการเงิน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม ด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ ด้านพลังงานและสาธารณูปโภคหรือด้านสาธารณสุข หรือกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

ซึ่งความผิดดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีและก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

๑๔. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๔๒ ที่เป็นการกล่าวหานิติบุคคลหรือคนต่างด้าวซึ่งมีสินทรัพย์ตามงบแสดงฐานะการเงินรวมกันตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป

๑๕. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑ ที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังนี้

- (๑) มีเจ้าหน้าที่ของรัฐมาเกี่ยวข้อง หรือมีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศ
- (๒) ได้รับคำร้องขอจากหน่วยงานภาครัฐ
- (๓) สถานประกอบการมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้มีอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้อง
- (๔) มีตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนการกระทำผิดตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป
- (๕) มีรายได้หรือเงินหมุนเวียนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์มากกว่าหนึ่งแสนบาทต่อวัน
- (๖) ผู้กระทำความผิดที่มีลักษณะต่อเนื่อง เป็นเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (๗) มีการกระทำในลักษณะเปิดเป็นสถานบริการที่มีขนาดใหญ่ เปิดทำการอย่างเห็นได้ชัดโดยไม่เกรงกลัวกฎหมาย

๑๖. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่

(๑) คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๕๙ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.๒๕๖๐ ที่เป็นการกระทำต่อแร่ปริมาณตั้งแต่ห้าพันตันขึ้นไป หรือเป็นเนื้อที่รวมกันตั้งแต่ห้าสิบไร่ขึ้นไป หรือมูลค่าของแร่รวมกันตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

(๒) คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๖๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.๒๕๖๐ ที่มีการซื้อขาย ครอบครอง เก็บ หรือขนแร่ปริมาณตั้งแต่ห้าสิบล้านขึ้นไป หรือมูลค่าของแร่รวมกันตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป

(๓) คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๖๖ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.๒๕๖๐ ที่ปรากฏว่าแร่ที่มีการฝ่าฝืนประกาศตามกฎหมายมีปริมาณตั้งแต่ห้าสิบล้านขึ้นไป หรือมูลค่าของแร่รวมกันตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป

(๔) คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๖๙ และมาตรา ๑๗๐ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.๒๕๖๐ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นวงกว้างมีเนื้อที่รวมกันตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป หรือจำนวนคนในพื้นที่ดังกล่าวมีจำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป

๑๗. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๔๗ มาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๔๙ และมาตรา ๑๕๐ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๘. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีหรือมีมูลค่าเชื่อว่า มีมูลค่าวัตถุอันตรายตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป หรือมีจำนวนผู้เสียหายตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป

๑๙. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

(๑) คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๔๗ เฉพาะความผิดตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีหรือมีมูลค่าเชื่อว่า มีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป

(๒) คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่ามีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป หรือการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่ได้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายมีเนื้อที่รวมกันตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป หรือคดีที่มีมูลค่าความ

เสียหายตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ ตามราคาประเมินที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ประเมิน

๒๐. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

(๑) คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีหรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีมูลค่าความเสียหายเป็นไม้สักหรือไม้พะยูน ที่มีปริมาตรตั้งแต่ห้าสิบลูกบาศก์เมตรขึ้นไป

(๒) คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๗๒ ตรี แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่ป่ามีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป หรือการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าที่ได้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามประมวลกฎหมายที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายมีเนื้อที่รวมกันตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป หรือคดีที่มีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ตามราคาประเมินที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ประเมิน

(๓) คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๗๓ เฉพาะความผิดตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีหรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีมูลค่าความเสียหายเป็นไม้สักหรือไม้พะยูนที่มีปริมาตรตั้งแต่ห้าสิบลูกบาศก์เมตรขึ้นไป

๒๑. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป หรือการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ได้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย มีเนื้อที่รวมกันตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป หรือคดีที่มีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ ตามราคาประเมินที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ประเมิน

๒๒. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่มีการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่อุทยานแห่งชาติมีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป หรือการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่ได้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายมีเนื้อที่รวมกันตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป

หรือคดีที่มีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ ตามราคาประเมินที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ประเมิน

๒๓. คดีความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘ ทวิแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีการบุกรุกยึดถือครอบครองที่ดินของรัฐที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามประมวลกฎหมายที่ดินมีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป หรือการบุกรุกยึดถือครอบครองที่ดินของรัฐที่ได้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน โดยมีขอบด้วยกฎหมายมีเนื้อที่รวมกันตั้งแต่หนึ่งร้อยไร่ขึ้นไป หรือคดีที่มีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ ตามราคาประเมินของกรมธนารักษ์

หลักการพิจารณา การพิจารณาว่าคดีใดเป็นคดีพิเศษประเภทนี้ จะพิจารณาเป็นลำดับ ดังนี้

(๑) การกระทำความผิดทางอาญานั้นเป็นไปตามบัญชีท้ายประกาศ กคพ.(ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๖๒ ข้อใดข้อหนึ่งหรือไม่ และ

(๒) การกระทำผิดตามข้อ (๑) นั้น มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) (ก) – (จ) หรือไม่

ประเภทที่ ๒ คดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒)

คดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) คือ คดีความผิดทางอาญาอื่น นอกจากตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) ตามที่คณะกรรมการคดีพิเศษมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของคณะกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ กล่าวคือ เป็นคดีความผิดทางอาญาอื่นที่ไม่ใช่คดีความผิดทางอาญาตามบัญชีท้ายประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ จำนวน ๒๓ ฉบับ ที่คณะกรรมการคดีพิเศษมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของคณะกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้เป็นคดีพิเศษ ทั้งนี้ กรณีคดีพิเศษดังกล่าวจะเป็นไปตามประกาศ กคพ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการร้องขอและเสนอให้ กคพ. มีมติให้คดีความผิดทางอาญาใดเป็นคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๖๑

คดีพิเศษประเภทนี้เป็นดุลยพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษเป็นการเฉพาะที่จะเห็นสมควรว่าจะนำคดีอาญาใดมาดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัติ

การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ ซึ่งที่ผ่านมามีคณะกรรมการคดีพิเศษยึดแนวทางการวินิจฉัยลักษณะของการกระทำความผิดโดยเทียบเคียงกับลักษณะของการกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) (ก) - (จ) ด้วย โดยคณะกรรมการคดีพิเศษได้ออกระเบียบ กคพ. ว่าด้วยการสืบสวนคดีความผิดทางอาญาเพื่อเสนอ กคพ. มีมติให้เป็นคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๕๑ กำหนดวิธีการสืบสวนคดีความผิดประเภทนี้เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณา ซึ่งข้อ ๗ (๒) ได้กำหนดให้สืบสวนถึงลักษณะของการกระทำความผิดว่ามีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) (ก) - (จ) ด้วยหรือไม่

กระบวนการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการคดีพิเศษต้องเป็นไปตามประกาศ กคพ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการร้องขอและเสนอให้ กคพ. มีมติให้คดีความผิดทางอาญาใดเป็นคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑ กล่าวคือ ในกรณีผู้ร้องขอเป็นประชาชน องค์กรเอกชน นิติบุคคล ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ยื่นคำร้องขอและกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีคำสั่งรับคำร้องขอไว้พิจารณาแล้วจะส่งเรื่องไปยังคณะอนุกรรมการกลั่นกรองซึ่งมีรองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ (๑) - (๔) เป็นประธานคณะอนุกรรมการกลั่นกรอง พิจารณาในเบื้องต้นก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการคดีพิเศษพิจารณาต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม ก่อนส่งเรื่องดังกล่าวไปยังคณะอนุกรรมการกลั่นกรองพิจารณานั้น หากอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษเห็นว่าข้อเท็จจริงยังไม่เพียงพอพิจารณา อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษจะมอบหมายให้หน่วยงานดำเนินการสอบข้อเท็จจริงหรือสืบสวนตามมาตรา ๒๓/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้องก็ได้ นอกจากช่องทางดังกล่าวแล้วประกาศ กคพ. ยังให้อำนาจกรณีผู้ร้องขอเป็นกรรมการคดีพิเศษหรือเป็นเรื่องที่อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเสนอคณะกรรมการคดีพิเศษพิจารณา อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการคดีพิเศษอาจนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการคดีพิเศษได้ โดยไม่ต้องเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองก็ได้

ประเภทที่ ๓ คดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง

คดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง คือ คดีความผิดทางอาญาที่มีการกระทำความผิดเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งจะต้องดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ หรือคดีที่มีการกระทำความผิดหลายเรื่องต่อเนื่องหรือเกี่ยวพันกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องดำเนินการ โดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจ สืบสวนสอบสวนสำหรับความผิดบทอื่นหรือเรื่องอื่นด้วย และให้ถือว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีพิเศษ

คดีพิเศษประเภทนี้ เป็นการดำเนินคดีในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม หรืออาชญากรรมที่มีการกระทำในลักษณะที่เป็นโครงสร้างเชื่อมโยงกัน เนื่องจากบางกรณี มีการกระทำความผิดในหลายเรื่องภายใต้วัตถุประสงค์เดียวกัน หากการกระทำความผิดอื่นนั้น เป็นความผิดบทยอื่น หรือเป็นความผิดที่ไม่มีลักษณะที่จะเป็นคดีพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) หรือเป็นเรื่องที่คณะกรรมการคดีพิเศษยังไม่ได้มีมติให้เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) กฎหมายการสอบสวนคดีพิเศษก็ให้ถือว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีพิเศษด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การสืบสวนสอบสวนและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมพิเศษดังกล่าวเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งแนวทางการพิจารณาคดีประเภทนี้กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ยึดหลักการ เดียวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔ เป็นแนวทางประกอบการพิจารณา

ประเภทที่ ๔ คดีที่ได้ทำการสอบสวนเสร็จโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

บรรดาคดีใดที่ได้ทำการสอบสวนเสร็จแล้วโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ให้ถือว่า การสอบสวนนั้นเป็นการสอบสวนในคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗

คดีพิเศษประเภทนี้ เป็นกรณีที่บัญญัติไว้เพื่อป้องกันการต่อสู้ในเรื่องอำนาจ การสอบสวนในคดีพิเศษ เนื่องจากการเป็นคดีพิเศษมีเงื่อนไขในการพิจารณาหลายประการ ดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้น หากความปรากฏภายหลังจากที่ได้ทำการสอบสวนเสร็จสิ้นโดยพนักงาน สอบสวนคดีพิเศษแล้วว่าขาดเงื่อนไขหรือองค์ประกอบอย่างหนึ่งอย่างใดของการเป็นคดีพิเศษ กฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษให้ถือว่า การสอบสวนนั้นเป็นการสอบสวนในคดีพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ แล้วเพื่อให้เป็นการสอบสวนที่ชอบ ด้วยกฎหมาย ทำให้กระบวนการดำเนินคดีอาญาในคดีนั้นสามารถดำเนินการต่อไปได้

ประเภทที่ ๕ คดีพิเศษที่ค้างดำเนินการและคดียังไม่ถึงที่สุด

บรรดาคดีพิเศษที่ค้างดำเนินการและคดียังไม่ถึงที่สุดอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับ ให้ยังคงเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานผู้มีอำนาจ สอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายนั้นๆ ต่อไปจนคดีถึงที่สุด เว้นแต่ คณะกรรมการคดีพิเศษจะมีมติ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗

